

JAK SI ÚČTOVAT KRYPTOMĚNU

Na světě neexistuje jedna národní nebo nadnárodní měna, kterou by bylo možné samozřejmě účtovat za svou práci. S eury nebo dolary mají vždycky někde problém.

I to je důvod, proč vznikly kryptoměny. A i v Česku je už okolo pěti procent společností, jež v kryptoměnách obchodují a zahrnují je do svého účetnictví.

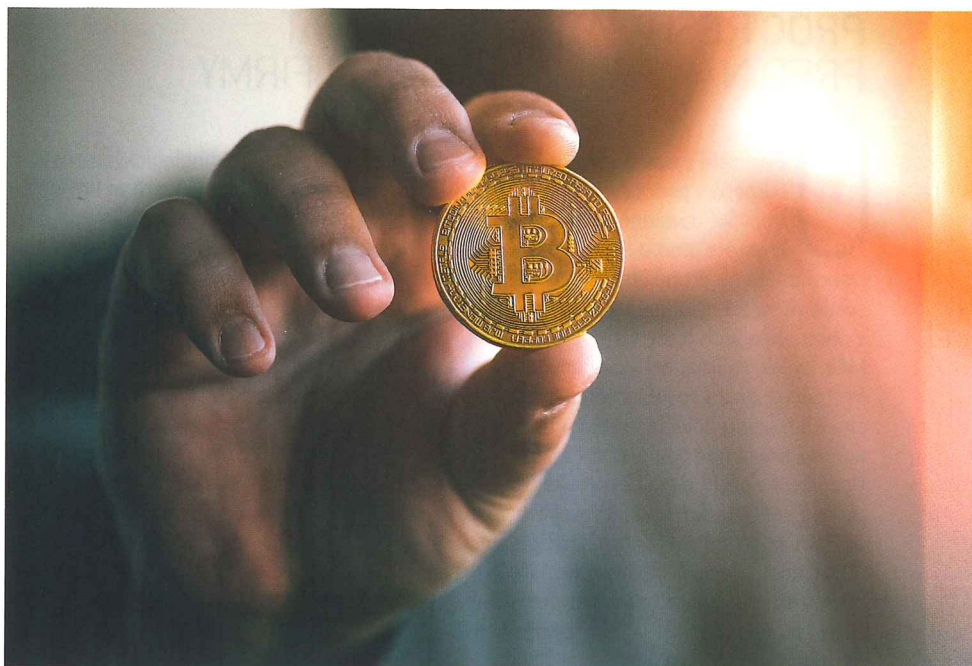
V porovnání se zahraničím v tomto ohledu patříme mezi nejpokrokovější země střední Evropy, nicméně národní rozdíly ve využívání kryptoměn se pomalu stírají.

O to větší nároky jsou kladeny na účetní, respektive začínající podnikatele, kteří si účetnictví řeší sami. Vrhout se do účtování kryptoměn je podobnou výzvou jako například účtování nemovitosti. Jestliže člověk neví, co je to nemovitost a co k ní automaticky patří, nedokáže ji správně zaúčtovat. **Kryptoměny jsou z účetního pohledu součástí peněžních prostředků, tedy zásobou, a nelze je považovat za platidlo. V kontextu účetních závěrek pak jde o kryptoaktiva. Digitální měna tak není obecně finančním nástrojem,** protože nevyhovuje definicím obsaženým v *Mezinárodních standardech účetního výkaznictví*.

Zjednodušeně řečeno to znamená, že používáním kryptoměny v obchodním styku nevzniká smluvní vztah. S tím se musí účetní vypořádat. Pokud tedy dělá závěrku kryptoměn, musí najít vhodné účetní řešení, které musí být uvedeno v příloze účetní závěrky.

Libor Vašek, předseda Komory certifikovaných účetních, profesní organizace, která sdružuje na 1200 profesních účetních, ostatně k této problematice říká: „Zachycení kryptoměn a dalších objevujících se kryptoaktiv v účetnictví není v současné době jednoznačné. Účetní pravidla je totiž celosvětově nerefluktují a neposkytují žádnou specifickou úpravu, nařízení či doporučení. Při volbě vhodného účetního pravidla je třeba vážit postavení subjektu, který kryptoměnu pořizuje, a účel, proč ji pořizuje, a provést důkladnou analýzu existujících pravidel s cílem najít nejvhodnější řešení. V současnosti se jeví nejvhodnějším účetním řešením zachycení kryptoměn jako zásob.“

Proč dělají kryptoměny vlastně takové problémy? A vyzraje podnikatel na stát, když je bude zahrnovat do účetnictví?

Začněme od negativ. Zásadní překážkou pro rozšiřování kryptoměn v obchodním styku je jejich virtuální podoba a u některých typů jejich „nedohledatelnost“ (Monero, Dash, atd.). Tento fakt samozřejmě nahrává často opakované myšlence, která má blízko k podezření z trestné činnosti. Argument „nedohledatelnosti“ ale neplatí u všech kryptoměn. U některých existuje „blockchain“, což je zjednodušeně řečeno účetní kniha kryptoměn.

Bohužel i přesto nadále přetrvává názor, že kdo platí v bitcoinech, ten chce okrádat stát. Opak je však pravdou. Většina firem, obchodujících v kryptoměně, o problémy nestojí a je jim docela jasné, že v případě zaúčtování kryptoměn na ně kontrola z finančního úřadu může přiběhnout naopak dříve, než by musela. Jejich snaha o výborně vedené účetnictví je následně tlakem i na účetní.

Nyní pojďme k praktickým záležitostem. Pokud se firma rozhodne platit v kryptoměně, postačí v rámci účetnictví nastavit způsob účtování dle druhu kryptomajetku, určit si druh kurzu a jeho přepočítání, jinak všechno probíhá v českých korunách (dle *Zákona o účetnictví*). Podobně to je v případě, že dojde k obchodování mezi firmami, kdy jedna platí kryptoměnou a druhá v korunách. Stačí nastavit shodu určením kurzu a začít klasicky účtovat.

I když v současné době evidujeme okolo čtrnácti set kryptoměn, k velkým změnám v účetnictví nedochází. Až na oddělené evidence altcoinů netřeba vést jiné účetnictví.

Na co se však účetní musí zaměřit, jsou podkladové materiály k samotnému účtování. U klasických kryptoměn stačí výpisy z peněženky nebo „z blockchainu“. U těch kryptoměn, které nemají zápisy v „blockchainu“, a jsou tedy anonymní, musí stačit například čestné prohlášení. Zároveň lze získat výpis z burzy, ovšem ten je často ve volně editovatelné excelové tabulce, což v případě dokazování její pravosti představuje náročnou situaci.

Z určitého pohledu se musíme připravit také na to, že může nastat problém ještě v setkání různých účetních systémů.

Celá myšlenka kryptoměn je totiž nezávislá na státu a v okolních zemích se účtuje odlišně. Tento fakt může přinést zásadní nepřijemnosti.

Také účetní programy mají z pohledu účtování kryptoměn slabé místo – pouze dvě desetinná místa. To například u bitcoinů, které se dají dělit až na osm desetinných míst, a vzhledem k jejich hodnotě (1 btc = přibližně 7000 USD) nejsou zanedbatelná místa. Celý problém se dá řešit zástupnou evidencí, přestože to není ideální. Ve stadiu vývoje jsou aplikace na stahování pohybů na burze do účetních programů, nicméně jejich plošné využití zůstává ještě v daleké budoucnosti.

Digitální nomádi tvrdí, že účtování kryptoměn je z účetního hlediska náročnější, ale o to zajímavější. Spojuje se v něm klasická účetní odbornost se znalostí burzovních a investičních trhů. Kryptoměny jsou tak pro účetní i edukační výzvou. ■